

A E C

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Angielska choroba

(J.) Wielu jest dzisiaj ludzi, którzy twierdzą, że polityka angielska, ustępliwa w Nadrenji, nieustępliwa nad jeziorem Tana, jest nielogiczna. Jest to twierdzenie błędne, wypływające z mylnego założenia, że Wielka Brytania jest państwem europejskim. Tymczasem wystarczy spojrzeć na mapę świata, aby zobaczyć obraz wręcz przeciwny. Imperjum Brytyjskie rozciąga się na obu półkulach i polityka jego musi z konieczności traktować Europę jedynie jako jedną z pięciu części świata, nie zaś jako jego centrum.

Poszczególne dominja i ziemie Korony Brytyjskiej związane są z Londynem dużo silniej, niż nam się to wydaje, bo węzłami życia codziennego. Wystarczy powiedzieć, że przeciętny Anglik nie może obejść się bez baraniny i węgla australijskiej, oraz bawełny egipskiej, londyński zaś bezrobotny otrzymuje swe zasiłki dzięki wciąż jeszcze olbrzymim dochodom skarbu angielskiego z Indji. Chleb wreszcie, chleb powszedni Anglika, aby trafić do jego żołądka, musi wprzód wyrosnąć jako pszenica w Kanadzie.

O ile jednak nie istnieje w Anglii na wielką skalę zagadnienie kanadyjskie, czy południowo-afrykańskie, o tyle reszta terytoriów brytyjskich jest — z punktu widzenia Anglika — w stałym niebezpieczeństwie. I tak jest istotnie. A dotyczy to przedewszystkiem osi Londyn — Sydney.

Gibraltar, Malta, Suez, Aden, Bombaj, Kolombo, Singapore, Hong-Kong, oto punkty nerwogiczne Wielkiej Brytanji, oto punkty sterunki, których opuszczenie równałoby się upadkowi potęgi brytyjskiej.

A właśnie wszędzie na tej linii zjawiają się znaki niepokoju, nawet wręcz groźne. Wszędzie Anglia walczy z wrogią jej dynamiką narodów, ludów i szczepliwości, wszędzie musi w ostatecznej konkluzji iść na ustępstwa, o których wie, że nie będą ostatnimi.

Zaczął się ten proces od Irlandji, gdzie za cenę zwrotu niepodległości uzyskano na czas jakiś spokój. Na podobnej, mniej więcej, drodze, znajduje się, dziś właśnie, Egipt. Po drugiej stronie Morza Czerwonego niepokojące rysuje się coraz silniejszy ruch pan-arabski z centrum duchowym w Mekce a punktem zapalnym w Jerozolimie. Z Indji nie dochodzą wprawdzie w obecnej chwili depesze o kolejnych aresztowaniach lub zwolnieniach Ghandiego, ale proces przetapiania się pstrzy mieszczyny szczepliwości i języków w olbrzymi swą liczebnością Narod Hinduski trwa z przerażającą konsekwencją. Zaraz zaś na Cejlonem zaczyna się sfera działań imperializmu japońskiego, który przebiegiem kanału przez syjamską część półwyspu malajskiego zmniejsza do połowy znaczenie budowanej z olbrzymim wysiłkiem finansowym bazy morskiej wojennej w Singapore.

Pax Britannica, podobnie jak ongiś Pax Romana wymaga ustawicznej czujności. A siła dynamiczna autentycznych Anglików

Krwawe zajścia we Lwowie podczas pogrzebu ofiary zająć wtorkowych, ś. p. Kozaka 8 trupów, około 60 rannych

Komunikat P.A.T.-a
Polska Agencja Telegraficzna komunikuje:
W dniu 16 b. m. we Lwowie w czasie pogrzebu ś. p. Władysława Kozaka, zmarłego wskutek odniesionych ran w trakcie zająć z bezrobotnymi w dniu 14 kwietnia b. r. doszło do ponownych ekscesów, wywołanych przez elementy skomunizowane i męty uliczne.

Komitet pogrzebowy, reprezentowany przez przedstawicieli miejscowych związków zawodowych, uzgodnił z władzami trasę pogrzebu na cmentarz Lyczakowski i zapewnił o spokojnym przebiegu pogrzebu przy udziale własnej straży porządkowej. Niestety, dane zobowiązania nie zostały wykonane.

Kondukt pogrzebowy zamiast na cmentarz Lyczakowski w ostatniej chwili pod wpływem agitacji elementów wywrótowych skierował się demonstracyjnie przez całe miasto na cmentarz Janowski. W czasie pochodu przeważająca część jego uczestników dopuszczając się począł ekscesów, bijąc szczyby wystawowe i rabując sklepy, przyczem w paru miejscach tłum zaatakował oddziały policji strzelając rewolwerami i kamieniami.

W tej sytuacji oddziały policji państwowej zmuszone były do użycia broni. W czasie starć zabite zostały 3 osoby, a ilość rannych wynosi kilkudziesięć osób. Rannych zostało również kilku policjantów.

Władze prokuratorskie wdrożyły energiczne dochodzenia.

Komunikat Iskry
Agencja „Iskra” donosi ze Lwowa o godz. 9 min. 30 wieczorem:
W dniu dzisiejszym popołudniu miał odbyć się pogrzeb ś. p. Kozaka, zmarłego, jak wiadomo, na skutek ran, odniesionych przy zająć z bezrobotnymi w dniu 14 b. m. Pogrzebem tym, za zgodą władz, zajmował się specjalnie wyłoniony komitet pogrzebowy, złożony z przedstawicieli klasowych związków zawodowych, okręgowych władz ZZZ i „Bundu”,

począł słabnąć, tak jak ongiś siła dynamiczna autentycznych Rzymian. Dziś jeszcze pulki hinduskie, jak niegdyś legjony germańskie, chronią potęgę Imperjum. Ale czy długo będą chroniły?

W tych warunkach trudno się dziwić wrażliwości Anglii na sukcesy włoskie, biorące w kleszcze Sudan anglo-egipski i zapewniające trójkoloremu sztan darowi silną pozycję na Morzu Czerwonym. W tych warunkach trudno się dziwić ustępliwości Anglii wobec Niemiec, które żywotnym interesem Imperjum Brytyjskiego — przynajmniej narazie — nie zagrażają. Trudno również mieć do Anglii pretensję, że kieruje się własnym interesem narodowym. Natomiast trzeba jasno rozumieć sytuację i umieć wyciągnąć z niej należyte wnioski.

Trasa pogrzebu była uzgodniona przez Starostwo Grodzkie z komitetem i prowadziła z kaplicy Zakładu Anatomicznego przy ul. Piekarskiej, na cmentarz Lyczakowski. Jak wiadomo, odległość ta nie jest wielka, wynosi około 700 metrów i sam fakt dawał, zdawałoby się, dostateczną rękomię, że pogrzeb ofiary tragicznych zająć z dnia 14 b. m. odbędzie się w jak największym spokoju i porządku. Władze miejscowe miały zapewnić kierownikowi komitetu pogrzebowego co do tego i zgodziły się nawet na zorganizowanie przez komitet własnej straży porządkowej.

Pogrzeb miał się odbyć o godzinie 15-ej. Przed wyniesieniem zwłok, w ul. Piekarskiej, Lyczakowskiej i przyległych, zaczęły zbierać się tłumy, które oczekiwały konduktu. Dziś rano komitet bezrobotnych interwenjował w Starostwie Grodzkiem, starając się o zmianę ustalonej trasy pogrzebu, a mianowicie w ten sposób, aby kondukt przeszedł przez całe miasto na cmentarz Janowski. Starostwo Grodzkie nie mogło przyjąć tego rodzaju propozycji, wyłonionej w ostatniej chwili, gdyż, jak wiadomo, zmiany takie, czynione tuż przed rozpoczęciem tego rodzaju zgromadzeń publicznych, stawiają całą służbę porządkową w ciężkie pod znakiem doraźnej improwizacji. Starostwo Grodzkie postanowiło więc utrzymać w mocy poprzednią swoją umowę z komitetem pogrzebowym.

Tuż przed rozpoczęciem konduktu pogrzebowego rozpoczęło między zebranymi tłumami publiczności, które doszły do cyfry około 8.000 ludzi, głośną agitację za zmianą trasy pogrzebu na cmentarz Janowski. Tłum podniecany przez cały szereg rozruchnych wśród niego agitatorów, do których przyłączył się cały szereg, jak zwykle w takich wypadkach, elementów nieodpowiedzialnych i różnych mętów ulicznych, zaczął kierować się w kierunku przeciwnym do uzgodnionej trasy. Okazało się, iż agitatorzy ci chcieli zupełnie wyraźnie i to jak widać w sposób nieodpowiedzialny i lekkomyślny, skierować tłum przez miasto, przemieniając smutny obrzęd pogrzebu w wielką demonstrację tłumową, który łatwo w takich wypadkach podniecić.

Tłum rozagitowany z okrzykami: „Na cmentarz Janowski!” ruszył naprzód w kierunku śródmieścia. Już od tej chwili widać było, że ani komitet pogrzebowy, ani milicja pogrzebowa, nie panują w zupełności nad sytuacją. Na rogu ul. Żulińskiej słaby oddział policji zagroził drogę, kierując tłum w odwrotnym kierunku.

Do policji padły z tłumy kamienie i strzały rewolwerowe, które zraniły, jak nam donoszą, kilku szeregowych policji państwowej. Policja zmuszona była użyć broni białej, lecz nie mogła wytrzymać naporu tłumy, który bez przeszkód ruszył w kierunku placu Bernardyńskiego i Akade-

Groźny chaos w Hiszpanji

Masowe aresztowania wśród faszystów

MADRYT, 17. 4. Wczorajsze posiedzenie Korteżów zakończyło się ostrym incydentem w chwili, gdy przywódca komunistów Diaz, zwracając się do przewodniczącego katolickiej akcji ludowej Gil Roblesa krzyknął:
„Będzie pan rozstrzelany wyrokiem sądu polowego!”
Posłowie całej prawicy jak jeden mąż podnieśli się z miejsc, domagając się usunięcia komunisty z sali posiedzeń. Lewica natomiast gorąco oklaskiwała mówcę, przyczem publiczność poparła przy-

wódcę komunistycznego.
W zakończeniu debaty nad exposé rządowym, Korteży uchwalili votum zaufania dla rządu Azany 195-ma głosami przeciwko 88 przy jednym wstrzymującym się od głosowania.

STRZAŁY DO POGRZEBU
MADRYT, 17. 4. W dzielnicy Paseo de la Castellana przy przejściu kendlaktu żałobnego za trumną por. Los Reyes, nieznani sprawcy, zacinając w jednym z budujących się domów, zaczęli strzelać z rewolwerów do osób idących w

kondukcje. Gwardja cywilna odpowiadziała strzałami. Ofiarami strzelaniny padło dwóch zabitych i kilkunastu rannych. Gwardja cywilna otoczyła całą dzielnicę i z rewolwerami w rękach rewidowała wszystkich przechodniów, którym nakazano chodzić z rękami podniesionymi do góry.

MADRYT, 17. 4. Po przyjęciu przez Korteży wniosku wyrażającego zaufanie rządowi, w jednym z salonów Izby odbyło się posiedzenie gabinetu. Inspektor generalny gwardji cywilnej złożył premierowi szczegółowy raport, dotyczący wydarzeń popołudniowych. W kołach politycznych krąży uporczywe pogłoski, że dyrektor generalny bezpieczeństwa publicznego złożył dymisję.

MILICJA FRONTU LUDOWEGO

MADRYT, 17. 4. Urząd bezpieczeństwa publicznego donosi o aresztowaniu w ciągu nocy ubiegłej 120 faszystów, oraz 74 robotników, zatrudnionych przy budowie domu, z którego padły strzały do orszaku pogrzebowego.

W związku z zajściami krąży w mieście najrozmaitsze pogłoski. Milicja „Frontu ludowego” zorganizowała swą własną straż, a władze przedsięwzięły wszystkie środki ostrożności. Wobec powagi sytuacji i niedyspozycji ministra spraw wewnętrznych, premier Azana w towarzystwie ministrów Quiroga i Franco przeniósł się do Ministerstwa Spraw Wewn.

Socjaliści domagają się wydania surowych zarządzeń przeciwko faszystom.

Konfederacja narodowa pracy, odcieniu anarchistyczno-syndykalistycznym ogłosiła w Madrycie strajk 24-godzinny. Strajk ten zaczął się o północy. Jest on wymierzony przeciwko ugrupowaniom faszystowskim. Organizacje robotnicze postanowiły ogłosić strajk generalny, by zaprotestować przeciwko atakom i napaściom ze strony faszystów oraz przeciwko stanowisku gwardji cywilnej, która eskortowała kondukt pogrzebowy podporucznika Reyesa.

MADRYT, 17. 4. Według oświadczenia komisarza Aparicio, pozostałego w bezpośrednim kontakcie z premierem, aresztowano przeszło 1000 osób, należących do kół faszystowskich.

Wobec niedyspozycji ministra spraw wewn. funkcje jego zastępczo pełni minister robót publ. Quiroga.

Minister Koht przybył do Polski

Wczoraj o godz. 15.15 samolotem z Bukaresztu przybył do Warszawy norweski minister spraw zagranicznych prof. Halvdan Koht.

Na lotnisku ministra norweskiego witali minister spraw zagranicznych Józef Beck, poseł norweski w Warszawie Niels-Christian Ditleff, dyrektor protokołu dyplomatycznego Karol Romer, dyrektor gabinetu ministra spr. zagr. Michał Łubiński, wicedyrektor departamentu politycznego M. S. Z. Tadeusz Kobyłański, attaché poselstwa norweskiego Egil Holmo oraz konsulowie honorowi Norwegii Ludwik Spiess, konsul generalny i Bolesław Krzyżński.

Wenecja pod wodą

RZYM, 17. 4. W zatoce Weneckiej po niezwykle gwałtownej burzy, zalała znaczną część miasta wysoka fala morska. W ciągu kilku minut olbrzymi plac św. Marka oraz liczne ulice znalazły się pod wodą.

W godzinach wieczornych poziom wody wzrastał w szybkim tempie, osiągając na niektórych ulicach 1 m. i więcej. Przewody gazowe i elektryczne zostały uszkodzone, skutkiem czego całe dzielnice miasta pogrążone były

w ciemności, co wywołało w niektórych punktach miasta panikę wśród ludności. Teatry i kina przetrwać musiały przedstawienia. Liczne fabryki i warsztaty, pracujące ze zmianą nocną, przerwały pracę wskutek wstrzymania dopływu energii elektrycznej. Pisma popołudniowe i wieczorne ukazały się ze znacznym opóźnieniem.

Wysoka fala zaczęła odpływać około północy.

Aftowicz i przod. Szlapek.
Pozatem kilkunastu policjantów zostało kontuzjowanych.

Odezwa prezydenta Lwowa

LWÓW, 17. 4. PAT. Dr. St. Ostrowski, zastępujący prezydenta m. Lwowa ogłosił dziś odezwę do mieszkańców, w której stwierdza:

Bezrobotni mimo wielokrotnych ostrzeżeń dali się sprowokować przez zorganizowanych agitatorów, działających za obce pieniądze i w imię obcych interesów. Udział i cele wywrótowe tych czynników zostały ponad wszelką wątpliwość stwierdzone. Wszyscy odczuwamy niedolę świata pracy, walczącego ze skutkami kryzysu ogólnosiwiatowego. Zdejmy sobie jednak wszyscy sprawę, że droga do przezwyciężenia panujących trudności nie prowadzi przez gwałt i terror.

Odezwa obrońców Lwowa

LWÓW, 17. 4. PAT. Związek Obrońców Lwowa ogłosił w związku z wczorajszymi zajściami odezwę, która stwierdza m. in.:

Niezorganizowane żywioły, kierowane przez podżegaczy, doprowadziły do pożałowania godnych ekscesów. Obrońcy Lwowa, świadomi potrzeb ludzi pracy, uważają, że środki na zwalczanie bezrobocia muszą się znaleźć, stwierdzają jednakże, że wywołanie zająć nie jest odpowiednim środkiem do załatwienia sprawy bezrobocia. Obrońcy Lwowa wywołują obywateli do spokoju i nieulegania zgubnym wpływom płatnych agitatorów komunistycznych. „Nie cofniemy się przed żadną akcją, niezbędną dla zachowania ładu i spokoju we Lwowie”.

Anglja godzi się na fortyfikacje w Dardanelach

LONDYN 17. 4. Rząd brytyjski doręczył ambasadorowi tureckiemu odpowiedź na notę turecką z 11 kwietnia w sprawie rewizji statutu dardaneelskiego. Nota przyjmuje do wiadomości żądanie Turcji w sprawie obsadzenia wojskiem i fortyfikowania cieśnin oraz wyraża rządowi tureckiemu uznanie za wysuniecie swych żądań w sposób właściwy. Anglja wyraża swą zgodę na to, aby dyskusja w sprawie tej została bez zwłoki podjęta, w czasie i formie odpowiedniej dla wszystkich zainteresowanych.

Aresztowanie 200 osób

LWÓW, 17. 4. (Iskra). Lwowskie władze bezpieczeństwa aresztowały po wczorajszych krwawych zająć ulicznych około 200 osób spośród sprawców zająć, podżegaczy i wywrótów. Pośród aresztowanych znajduje się około 80 osób notowanych za przestępstwa kryminalne.

7 policjantów rannych

LWÓW, 17. 4. PAT. Podczas wczorajszych zająć we Lwowie odniosło ciężkie rany od kul rewolwerowych i kamieni siedmiu policjantów: st. post. Bartczak, post. Buczek, post. Drapała, post. Głowacz, post. Opilko, post. Lipak, st. post. Nalapa.

Lekko rannych zostało trzech funkcjonariuszy policji: podkomisarz Sienkiewicz, podkomisarz

